

„Mazās Apvienotas Nācijas

KUR 220 BIJUSIE AUGUSTDORFAS IEMĪTNIKI ATRADUŠI
JAUNU IESPĒJU RAZĪGAI DZĪVEI

ALEKSANDRA LIEPAS CEĻJUMA VĒROJUMI RIETUMVĀCIJĀ

Uzņēmības trūkums, dzīves spara apsūkums, bailes atgriezties normālā dzīvē — tās ir „nometņu neurozes” parādības, par kurām no kara posta atdzimušajā, bet joprojām bēgļu pieblīvetaiā Vācijā un Austrijā pašlaik interesējas sociologi, psihologi un pat psihiatri. Jo vairāk šīs parādības viņus interesē tāpēc, ka lielā mērā tāpat izpaužas arī „pensiju neuroze,” kas piemeklē dažu labu oārāk brīvi sniegtu sociālu pabalstu vilinātu vācieti.

Viens no daudziem jauniem zinātniekiem, kas nopietni pētījuši „nometņu neurozi,” ir Bīlefeldes virsārsts Dr. Kīslings. Nesen viņš par šo tematu aizstāvēja doktora disertāciju. Uz jautājumu, kādas ir šīs „neirozes” visspilgtākās izpausmes, viņš atbildēja: „Visbīstamākā ir tieksme slīcināt dzīves apnikumu alkoholā. Vai jūs zinājat, ka, piemēram, Augustdorfā mirstība ar alkoholismu sasniegusi 2,5 procenti — ne no nometnes mirušo skaita, bet gan no iedzīvotāju kopskaita.”

Viens no pirmajiem, kas jau 1953. g. saskatīja šīs „neirozes” briesmas, un vajadzību to ārstēt, bija latvietis, nel. māc. Abakuks, kad viņš toreiz lūdza daudzīnāto Bīlefeldes „Bēteles” iestāžu vadību palīdzēt cīnīties pret šo „neirozi.” „Bētele” ir 100 gadu veca, baznīcas balstīta iestāde, kas nav parasta slimnīca, bet drīzāk pielīdzināma patstāvīgam ciematam Bīlefeldes robežās, un kļuvusi slavena visā pasaulē ar panākumiem „darba terapijas” lietošanā ārstējot epileptiskus un vieglākus garīgus traucējumus. Pēc māc. Abakuka lūguma 1954. g. Augustdorfā ieradās „Bēteles” vicedirektors V. Gebauers. Sākums, kā viņš tagad atceras, nebijis viegls. Vispirms viņa aicinājumam atkal ķerties pie darba atsaukušies tikai apm. 20 cilvēku. Arī ar tiem pašiem „bija jāpārvar daudz neuzticības, bija vajadzīga liela pacietība.”

Taču pamazām Gebauera vadītās Augustdorfas darbnīcās pieteicās arvien vairāk un vairāk, lai ko nopelnītu un — galvenais — pamazām atgūtu patiku sistematiski strādāt un izjust psiholoģisko svētību, ko dod darbs. Pamazām šī saime pieauga uz 160. Daži nodevās darlamatniecībā, taču viņu ražojumus pārdot kļuva arvien grūtāk. Dažus nodarbīnāja ar pastmarku šķirošanu. Kāds Holandes tirgotājs, pēc apciemojuma Augustdorfā, ziedoja darba kopai 30 centneru lietotu pastmarku. Kāds angļu garīdznieks virsnieku klubos, skolās un draudzēs savāca divi miljoni marku. Pakāpeniski pārgāja uz arvien „komerciālākiem” pasākumiem, piemēram, koferu ražošanu. Tas deva iespēju vairāk nopelnīt, un — savukārt — lielāka peļņa deva drošāku apziņu, ka arī pa daļai slimiem, pa daļai pat kara sakropļotiem nometnes cilvēkiem ir iespējams nostāties uz pašu kājām. Darba terapijas divi svarīgākie uzdevumi, — saka V. Gebauers, „ir atdot cilvēkam pašcieņu un neļaut dīkdienībā pasliktināt savas kaites ar to, ka nemitīgi par tām domā.”

Kad 1958. g. Augustdorfas nometne bija jālikvidē, strādātāju kopa tomēr neizklīda. Ar vācu val-

